ΑΠΟΦΑΣΗ (ΚΕΠΠΑ) 2022/2275 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 18ης Νοεμβρίου 2022

προς στήριξη της ανάπτυξης ενός διεθνώς αναγνωρισμένου συστήματος για την επικύρωση της διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών (AAMVS) που να αποτρέπει την παράνομη διάδοση

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 28 παράγραφος 1 και το άρθρο 31 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 19 Νοεμβρίου 2018, το Συμβούλιο ενέκρινε τη στρατηγική της ΕΕ κατά παράνομων πυροβόλων όπλων, φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού («SALW») και των πυρομαχικών τους, με τίτλο «Ασφαλίζοντας τα όπλα, προστατεύοντας τους πολίτες» («στρατηγική SALW της ΕΕ»). Σκοπός της στρατηγικής SALW της ΕΕ είναι η καθοδήγηση ολοκληρωμένης, συλλογικής και συντονισμένης ευρωπαϊκής δράσης για την πρόληψη και τον περιορισμό της παράνομης απόκτησης SALW και των πυρομαχικών τους από τρομοκράτες, εγκληματίες και άλλους μη εξουσιοδοτημένους παράγοντες, καθώς και η προώθηση της λογοδοσίας και της ευθύνης όσον αφορά το νόμιμο εμπόριο όπλων.

(2) Σύμφωνα με τη στρατηγική SALW της ΕΕ, παρατηρείται ότι η ανεπαρκής ασφάλεια των αποθεμάτων είναι ένας βασικός παράγοντας που καθιστά δυνατή την εκτροπή όπλων και πυρομαχικών από τις νόμιμες στις παράνομες αγορές. Η Ένωση και τα κράτη μέλη της δεσμεύονται να βοηθούν άλλες χώρες να βελτιώσουν τη διαχείριση και την ασφάλεια των κρατικών αποθεμάτων τους ενισχύοντας τα εθνικά νομοθετικά και διοικητικά πλαίσια και ενισχύοντας θεσμούς που ρυθμίζουν τη νόμιμη παροχή και διαχείριση αποθεμάτων SALW.

(3) Το Γραφείο Αφοπλισμού των Ηνωμένων Εθνών (UNODA) έχει αναπτύξει πρότυπα και ορθές πρακτικές για τη διαχείριση φορητών όπλων και πυρομαχικών, ιδίως τις Διεθνείς Τεχνικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τα Πυρομαχικά (IATG) και τη Θεματική Συλλογή για την Εφαρμογή του Ελέγχου των Φορητών Όπλων (MOSAIC), παλαιότερα γνωστή ως Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Φορητών Όπλων (ISACS). Η στρατηγική SALW της ΕΕ δεσμεύει την Ένωση να προωθεί και να εφαρμόζει πρότυπα και ορθές πρακτικές.

(4) Στις 30 Ιουνίου 2018, η τρίτη διάσκεψη του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για την επισκόπηση της προόδου στην εφαρμογή του προγράμματος δράσης του ΟΗΕ για την πρόληψη, καταπολέμηση και την εξάλειψη του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού σε όλες του τις πτυχές ενέκρινε έγγραφο αποτελεσμάτων στο οποίο τα κράτη επανέλαβαν τη δέσμευσή τους να αποτρέψουν και να καταπολεμήσουν την εκτροπή φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού. Τα κράτη επαναβεβαίωσαν ότι θα εντείνουν τις προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο για να επιτευχθεί η σίγουρη, ασφαλής και αποτελεσματική διαχείριση των αποθεμάτων φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού που κατέχουν κυβερνήσεις, ιδίως σε συγκρουσιακές και μετασυγκρουσιακές καταστάσεις. Τα κράτη αναγνώρισαν επίσης ότι η εφαρμογή των σχετικών διεθνών προτύπων ενισχύει την υλοποίηση του προγράμματος δράσης του ΟΗΕ για την πρόληψη, καταπολέμηση και την εξάλειψη του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού σε όλες του τις πτυχές.

(5) Στις 24 Δεκεμβρίου 2021, η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ εξέδωσε το ψήφισμα 76/233 με το οποίο συγκροτείται ανοικτή ομάδα εργασίας (OEWG) για να εκπονήσει ένα σύνολο πολιτικών δεσμεύσεων ως νέο παγκόσμιο πλαίσιο με το οποίο θα αντιμετωπίζονται τα υφιστάμενα κενά στη διά βίου διαχείριση πυρομαχικών. Η «όγδοη διετής σύνοδος των κρατών για την εξέταση της εφαρμογής του προγράμματος δράσης των Ηνωμένων Εθνών» («BMS8») του 2022 έλαβε υπό σημείωση την εν λόγω OEWG.

(6) Η Ατζέντα του 2030 του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη επιβεβαιώνει ότι η καταπολέμηση του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού είναι αναγκαία για να επιτευχθούν πολλοί στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης, περιλαμβανομένων όσων αφορούν την ειρήνη, τη δικαιοσύνη και τους ισχυρούς θεσμούς, τη μείωση της φτώχειας, την οικονομική ανάπτυξη, την υγεία, την ισότητα των φύλων και την ασφάλεια των πόλεων. Ως εκ τούτου, στον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 16.4, όλα τα κράτη δεσμεύτηκαν να μειώσουν σημαντικά τις παράνομες ροές χρημάτων και όπλων.

(7) Στην Ατζέντα για τον Αφοπλισμό με τίτλο «Διασφαλίζοντας το κοινό μας μέλλον», η οποία παρουσιάστηκε στις 24 Μαΐου 2018, ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ ζήτησε να αντιμετωπιστεί η υπέρμετρη συσσώρευση και το λαθρεμπόριο συμβατικών όπλων και ζήτησε να στηριχθούν προσεγγίσεις σε επίπεδο χώρας όσον αφορά τα φορητά όπλα. Η Ένωση αποφάσισε να στηρίξει τη Δράση 22 της Ατζέντας: «Αντιμετώπιση της υπέρμετρης συσσώρευσης και της κακής διαχείρισης αποθεμάτων».

(8) Στις 4 Δεκεμβρίου 2017, η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ ενέκρινε το ψήφισμα 72/55 σχετικά με τα προβλήματα που προκύπτουν από τη συσσώρευση πλεονασματικών αποθεμάτων συμβατικών πυρομαχικών. Το εν λόγω ψήφισμα στηρίζει πρωτοβουλίες σε διεθνές, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο που προβάλλουν τη βελτίωση της βιώσιμης διαχείρισης των πυρομαχικών, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής των IATG.

(9) Το Διεθνές Κέντρο Άρσης Ναρκοπεδίων για Ανθρωπιστικούς Σκοπούς της Γενεύης (GICHD) συμβάλλει στην ανάπτυξη, την επανεξέταση και την προώθηση των Διεθνών Προτύπων Δράσης κατά των Ναρκών και, μέσω της Συμβουλευτικής του Ομάδας για τη Διαχείριση των Πυρομαχικών (AMAT), στην ανάπτυξη, την επανεξέταση και τη διάδοση των IATG. Η AMAT δημιουργήθηκε κατόπιν κοινής πρωτοβουλίας μεταξύ του GICHD και του UNODA ως αντίδραση στην επείγουσα ανάγκη στήριξης των κρατών για την ασφαλή, προστατευμένη και αποτελεσματική διαχείριση πυρομαχικών, σύμφωνα με τις IATG.

(10) Η Ένωση διερευνά τη δυνατότητα να θεσπιστεί ένα διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα για να επικυρώνεται η πολιτική και η πρακτική όπλων και πυρομαχικών σε επίπεδο κράτους και τελικού χρήστη. Η απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2020/979 του Συμβουλίου ([1]) ανέθεσε στην AMAT το έργο της ανάπτυξης ενός διεθνώς αναγνωρισμένου AAMVS για την αποτροπή της παράνομης διάδοσης και τυχαίων εκρήξεων.

(11) Ενώ υπάρχουν διάφορα διεθνή πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές και ορθές πρακτικές για τη διαχείριση και την ασφάλεια των αποθεμάτων, μέχρι στιγμής δεν υπάρχει διεθνώς αναγνωρισμένη μεθοδολογία για την παροχή εγγυήσεων σχετικά με τις ικανότητες τρίτων χωρών ή τελικών χρηστών να αποτρέπουν την «Εκτροπή», όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 της Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων, στα αποθέματα όπλων και πυρομαχικών τους. Η καθιέρωση μιας διεθνώς αναγνωρισμένης μεθοδολογίας για την ανεξάρτητη επικύρωση της συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα διαχείρισης όπλων θα καταστήσει μετρήσιμο τον αντίκτυπο της συνδρομής της Ένωσης σε τρίτες χώρες όσον αφορά τη διαχείριση αποθεμάτων όπλων και επίσης θα στηρίξει την εκτίμηση επικινδυνότητας στο πλαίσιο του ελέγχου των εξαγωγών όπλων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Εν όψει της εφαρμογής της στρατηγικής SALW της ΕΕ, σκοπός της παρούσας απόφασης είναι η στήριξη προσπαθειών για ασφαλή διαχείριση φορητών SALW με τη βελτίωση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων των συμφεροντούχων που ασχολούνται με τον έλεγχο των εξαγωγών και τη διεθνή συνεργασία και συνδρομή.

2. Δυνάμει της παραγράφου 1, οι στόχοι της παρούσας απόφασης είναι οι εξής:

α) να δημιουργηθεί ένα λειτουργικό AAMVS και

β) να ενθαρρυνθούν οι προσπάθειες περιφερειακών οργανισμών και των κρατών μελών τους να αναπτύξουν τα δικά τους AAMVS.

3. Στο παράρτημα της παρούσας απόφασης παρατίθεται λεπτομερής περιγραφή του έργου.

Άρθρο 2

1. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας («ΥΕ») είναι αρμόδιος για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης.

([1]) Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2020/979 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2020, προς στήριξη της ανάπτυξης ενός διεθνώς αναγνωρισμένου συστήματος για την επικύρωση της διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών σύμφωνα με ανοικτά διεθνή πρότυπα (ΕΕ L 218 της 8.7.2020, σ. 1).

2. Η τεχνική υλοποίηση του έργου που αναφέρεται στο άρθρο 1 εκτελείται από το Διεθνές Κέντρο Άρσης Ναρκοπεδίων για Ανθρωπιστικούς Σκοπούς της Γενεύης («GICHD») και τον ειδικευμένο οργανισμό του, τη Συμβουλευτική Ομάδα για τη Διαχείριση των Πυρομαχικών («AMAT»).

3. Το GICHD και η AMAT εκτελούν τα καθήκοντά τους υπό την ευθύνη του ΥΕ. Προς τούτο, ο ΥΕ συνομολογεί τις απαραίτητες ρυθμίσεις με το GICHD.

Άρθρο 3

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την υλοποίηση του έργου που χρηματοδοτείται από την Ένωση ανέρχεται σε 1 792 690,84 EUR.

2. Η διαχείριση των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ποσό αναφοράς που καθορίζεται στην παράγραφο 1 πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διαδικασίες και τους κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

3. Η Επιτροπή επιβλέπει την ορθή διαχείριση των δαπανών που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Προς τούτο, συνάπτει την απαραίτητη συμφωνία με το GICHD. Η συμφωνία ορίζει ότι το GICHD οφείλει να διασφαλίζει την προβολή της συνεισφοράς της Ένωσης, ανάλογη προς το ύψος της.

4. Η Επιτροπή επιδιώκει να συνάψει τη συμφωνία που αναφέρεται στην παράγραφο 3 το ταχύτερο δυνατό μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης. Ενημερώνει το Συμβούλιο για τυχόν δυσκολίες στη διαδικασία αυτή και για την ημερομηνία σύναψης της συμφωνίας.

Άρθρο 4

1. Ο ΥΕ υποβάλλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης βάσει τακτικών περιγραφικών εκθέσεων που εκπονεί το GICHD. Οι εν λόγω εκθέσεις αποτελούν τη βάση για την αξιολόγηση που πρέπει να πραγματοποιήσει το Συμβούλιο.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση επί των δημοσιονομικών πτυχών του σχεδίου που αναφέρεται στο άρθρο 1.

Άρθρο 5

1. Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της έκδοσής της.

2. Η παρούσα απόφαση λήγει 36 μήνες μετά την ημερομηνία σύναψης της συμφωνίας που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 3. Ωστόσο, λήγει έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της, εάν δεν έχει συναφθεί εν τω μεταξύ συμφωνία.

Βρυξέλλες, 18 Νοεμβρίου 2022.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. BEK

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΟΣ ΔΙΕΘΝΩΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΟΠΛΩΝ ΚΑΙ ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΩΝ (AAMVS) ΠΟΥ ΝΑ ΑΠΟΤΡΕΠΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΑΔΟΣΗ

1. **Ιστορικό**

Εντός της κοινότητας ελέγχου των όπλων γίνεται όλο και περισσότερο αποδεκτό ότι η αποτελεσματική διαχείριση αποθεμάτων έχει κεντρικό ρόλο στην ενίσχυση των μέτρων ελέγχου των εξαγωγών για την αποτροπή της εκτροπής. Στο έγγραφο εργασίας που εκπονήθηκε για την έβδομη διάσκεψη των συμβαλλόμενων κρατών (CSP7) της Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων (ΣΕΟ), η Προεδρία του CSP7 κάλεσε τα συμβαλλόμενα κράτη να «εξετάσουν όλες τις πτυχές της διαχείρισης αποθεμάτων τόσο πριν από την άδεια εξαγωγής όσο και μετά την παράδοση ως προς την ασφαλή και ακίνδυνη αποθήκευση». Επιπλέον, εκτός από την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με παράνομες δραστηριότητες (άρθρο 11 παράγραφος 5 και άρθρο 15 παράγραφος 4 της ΣΕΟ), παρότρυνε τα κράτη εισαγωγής και εξαγωγής να συμφωνήσουν συγκεκριμένους όρους και εγγυήσεις όσον αφορά τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης, τη σήμανση των αντικειμένων ή τους ελέγχους τελικού χρήστη πριν την εξαγωγή. Τέλος, ως μέσο συμμόρφωσης με το άρθρο 13 παράγραφος 2, η Προεδρία του CSP7 πρότεινε στα συμβαλλόμενα κράτη να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν για να ενισχύσουν τη υλική ασφάλεια και τη διαχείριση αποθεμάτων (PSSM) ως ένδειξη δράσεων που ανέλαβαν για την αποτροπή και την αντιμετώπιση της εκτροπής ([1]).

Η παροχή εγγυήσεων, όπως περιγράφεται στο έγγραφο εργασίας CSP7, σχετικά με τις πρακτικές διαχείρισης αποθεμάτων τρίτων χωρών εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Το πεδίο είναι τεχνικό και οι πληροφορίες αντιμετωπίζονται ως ιδιαίτερα ευαίσθητες. Αυτό περιπλέκει τις προσπάθειες ανταλλαγής πληροφοριών. Σε πολλούς τομείς —ιδιωτικούς και δημόσιους— οι αξιολογήσεις της συμμόρφωσης χρησιμοποιούνται για την παροχή εγγυήσεων όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, την ασφάλεια και την προστασία προϊόντων και υπηρεσιών. Οι αξιολογήσεις συμμόρφωσης παρέχουν διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους για να διαπιστωθεί αν το προϊόν ή η υπηρεσία συμμορφώνεται με αποδεκτούς κανόνες και πρότυπα. Ενώ υπάρχουν διάφορα διεθνή πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές και ορθές πρακτικές για τη διαχείριση και την ασφάλεια των αποθεμάτων, μέχρι στιγμής δεν υπάρχει διεθνώς αναγνωρισμένη μεθοδολογία για την παροχή εγγυήσεων όσον αφορά τις ικανότητες τρίτων χωρών ή τελικών χρηστών να αποτρέπουν την εκτροπή (άρθρο 11 παράγραφος 1 της ΣΕΟ) των αποθεμάτων τους σε όπλα και πυρομαχικά.

Σε αυτό το φόντο, από το 2020, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) διερευνά τη δυνατότητα να θεσπιστεί ένα διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα για να επικυρώνεται η πολιτική και η πρακτική όπλων και πυρομαχικών σε επίπεδα κράτους και τελικού χρήστη. Με την έκδοση της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2020/979 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/2075 του Συμβουλίου, η ΕΕ ανέθεσε στη Συμβουλευτική Ομάδα για τη Διαχείριση των Πυρομαχικών (AMAT) του Διεθνούς Κέντρου Άρσης Ναρκοπεδίων για Ανθρωπιστικούς Σκοπούς της Γενεύης (Geneva International Centre for Humanitarian Demining - GICHD) το έργο «Ανάπτυξη ενός διεθνώς αναγνωρισμένου συστήματος επικύρωσης της διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών (AAMVS) που να αποτρέπει την παράνομη διάδοση και τις τυχαίες εκρήξεις». Επρόκειτο για μια πολυετή προσπάθεια, η οποία υποδιαιρούνταν σε συγκεκριμένες φάσεις με ειδικούς στόχους και αποτελέσματα.

Η πρώτη φάση (ΚΕΠΠΑ 2020/979) επιδίωξε να εξετάσει τη σκοπιμότητα δημιουργίας ενός διεθνώς αναγνωρισμένου συστήματος επικύρωσης των πρακτικών διαχείρισης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού (SALW) και πυρομαχικών. Η σκοπιμότητα του συστήματος αξιολογήθηκε ως προς επτά κατηγορίες: τεχνική, πολιτική, νομική, οικονομική, στρατιωτική ασφάλεια, κοινωνική προστασία και ασφάλεια, και επικαιρότητα του συστήματος. Η μελέτη διαπίστωσε ότι, ενώ δεν υπήρχαν «κόκκινες γραμμές» που να εμποδίζουν την ανάπτυξη ενός τέτοιου συστήματος, η πολιτική βούληση των ενδιαφερόμενων φορέων να συμμετάσχουν σε ένα τέτοιο σύστημα θα εξαρτιόταν σε έσχατη ανάλυση από την τελική σχεδίαση. Γι' αυτό, οι ενδιαφερόμενοι φορείς δεν ήταν σε θέση να δεσμευτούν προτού αποσαφηνιστούν τα ερωτήματα σχετικά με την τελική σχεδίαση του συστήματος.

Επιδίωξη της δεύτερης φάσης (ΚΕΠΠΑ 2021/2075) ήταν να αναπτυχθεί το εργαλείο αξιολόγησης που θα χρησίμευε ως θεμέλιο του συστήματος και για να καθοριστούν κατάλληλες επιλογές για το AAMVS. Δημιουργήθηκε ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης και διερευνήθηκαν πιθανές επιλογές για ένα σύστημα επικύρωσης. Το έργο έληξε με μια συνιστώμενη προσέγγιση να αναπτυχθεί ένα επιχειρησιακό AAMVS.

Τι είναι το AAMVS;

Οι πληροφορίες σχετικά με τη γενική κατάσταση των πρακτικών διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών αφορούν πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς, τόσο εγχώριους όσο και ξένους. Για παράδειγμα, οι αρχές ελέγχου των εξαγωγών θα μπορούσαν να ενισχύσουν τις εκτιμήσεις κινδύνου εκτροπής που διενεργούν πριν από τη χορήγηση άδειας εξαγωγής, βελτιώνοντας την ανάλυσή τους σχετικά με το στάδιο αποθήκευσης μετά την παράδοση, ενώ η διεθνής συνεργασία και η παροχή συνδρομής μπορούν να στοχεύσουν καλύτερα τις ανάγκες μέσω ανάλυσης των υφιστάμενων ικανοτήτων.

([1]) Σχέδιο εγγράφου εργασίας του προέδρου της CSP7: Ενίσχυση των προσπαθειών προς εξάλειψη του παράνομου εμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού και εξασφάλιση αποτελεσματικής διαχείρισης των αποθεμάτων.

Το AAMVS έχει σχεδιαστεί για να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την ικανότητα των τελικών χρηστών να διατηρούν ασφαλή αποθέματα. Αυτό επιτυγχάνεται με την αξιολόγηση των δομικών ικανοτήτων του συστήματος διαχείρισης ενός τελικού χρήστη σε σχέση με τις διεθνώς αναγνωρισμένες βέλτιστες πρακτικές που περιλαμβάνονται στις διεθνείς τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές για τα πυρομαχικά (IATG) και στη θεματική συλλογή για την εφαρμογή του ελέγχου των φορητών όπλων (MOSAIC).

Στον πυρήνα του AAMVS βρίσκονται τα εργαλεία που αναπτύχθηκαν κατά την εφαρμογή της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/2075 του Συμβουλίου. Μια τυποποιημένη αυτοαξιολόγηση, μία από τις κύριες εκροές που αναπτύχθηκαν κατά την εφαρμογή της ΚΕΠΠΑ 2021/2075, παρέχει μεθοδολογία που αναλύει την πολυπλοκότητα του πλαισίου του συστήματος διαχείρισης, όπως ορίζεται στις γραμμές για τη διευκόλυνση δυνατοτήτων που σκιαγραφούνται στις IATG 01:35. Η αυτοαξιολόγηση αυτή συνοδεύεται από ένα έγγραφο προς καθοδήγηση της ερμηνείας των αποτελεσμάτων. Το εργαλείο αυτό μπορεί από μόνο του να χρησιμεύσει ως εργαλείο διμερούς ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τη γενική κατάσταση των πρακτικών διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών από ένοπλες δυνάμεις.

Το AAMVS γίνεται «σύστημα» από τη στιγμή που το εργαλείο αρχίζει να χρησιμοποιείται ευρέως σε έναν οργανισμό για να στηρίξει τις κοινές ανάγκες. Οργανισμοί που αποτελούνται από κράτη μέλη με κοινές απαιτήσεις ελέγχου των εξαγωγών, κανονισμούς εισαγωγής, στόχους ανάπτυξης ικανοτήτων ή ανάγκες παρακολούθησης της εφαρμογής νομοθετημάτων είναι πρώτης τάξεως υποψήφιοι για να επωφεληθούν από τη δημιουργία συστήματος. Σε κάθε περίπτωση, μια κοινή πλατφόρμα διευκολύνει περαιτέρω την ανταλλαγή πληροφοριών. Η τυποποιημένη αξιολόγηση θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την εξυπηρέτηση των αναγκών πολλών ενδιαφερόμενων φορέων. Η αυτοαξιολόγηση θα μπορούσε να ισχύει για πολλά έτη, ώστε η ήδη εγκεκριμένη ανάλυση να μπορεί να κοινοποιείται σε εγκεκριμένους ενδιαφερόμενους φορείς. Αυτό θα μπορούσε να μειώσει τον φόρτο υποβολής εκθέσεων για τον τελικό χρήστη, αυξάνοντας παράλληλα την αποτελεσματικότητα της ικανότητας των υπαλλήλων ελέγχου των εξαγωγών να έχουν κατά το στάδιο της προέγκρισης πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες υπό τις οποίες ο δυνάμει τελικός χρήστης εισαγωγέας αποθηκεύει μετά την παράδοση.

Υπάρχουν πολλές επιλογές για τη δημιουργία ενός συστήματος AAMVS. Αυτό επιτρέπει σε έναν οργανισμό να προσαρμόζει το σύστημα στις ιδιαίτερες ανάγκες του. Ορισμένοι οργανισμοί μπορούν να επωφεληθούν από τη δημιουργία ενός συστήματος επικύρωσης, όπου εξουσιοδοτημένοι χρήστες μπορούν να μοιράζονται μια τυποποιημένη ανάλυση. Άλλοι οργανισμοί ίσως βρουν προβληματική την επικύρωση, οπότε μπορούν να επιλέξουν λύσεις με λιγότερες ανταλλαγές συγκεκριμένων πληροφοριών. Το να καθοριστεί ποια χαρακτηριστικά είναι αποδεκτά από κάθε οργανισμό θα είναι καίριας σημασίας για την ανάπτυξη συστημάτων AAMVS.

Με βάση τα προαναφερθέντα αποτελέσματα και πορίσματα, η φάση ΙΙΙ του έργου θα επικεντρωθεί στην προώθηση της ανάπτυξης του AAMVS. Θα υιοθετηθεί περιφερειακή προσέγγιση για την ανάπτυξη συστημάτων επικύρωσης —με έμφαση στον εντοπισμό και την αξιοποίηση υφιστάμενων περιφερειακών οργανωτικών δομών και μηχανισμών για την ανταλλαγή πληροφοριών και την ανάπτυξη προσαρμοσμένων μεθοδολογιών και εργαλείων για την επικύρωση εθνικών συστημάτων διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών (μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης ενός εργαλείου αυτοαξιολόγησης και της αντίστοιχης καθοδήγησης προς διενέργεια της αξιολόγησης και ερμηνεία των αποτελεσμάτων της).

2. **Τεχνική προσέγγιση**

Το έργο θα αποσκοπεί να αναπτύξει ανεξάρτητα συστήματα επικύρωσης της διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών (AAMVS) στο πλαίσιο υφιστάμενων περιφερειακών οργανωτικών δομών. Κάθε σύστημα θα λειτουργεί ανεξάρτητα και θα βασίζεται στα εργαλεία και τις μεθοδολογικές κατευθύνσεις που αναπτύχθηκαν κατά την εφαρμογή της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/2075 του Συμβουλίου. Το εργαλείο περιλαμβάνει μια τυποποιημένη μεθοδολογία αυτοαξιολόγησης προσαρμοσμένη στο πλαίσιο και τα πρότυπα της περιοχής, μια συμφωνημένη διαδικασία επικύρωσης ή βαθμολόγησης που μπορεί να αξιοποιεί την εμπειρογνωσία της περιοχής για να αναλύει τα αποτελέσματα της αυτοαξιολόγησης, μια πλατφόρμα ανταλλαγής πληροφοριών που να διευκολύνει τη μεταφορά ορισμένων πληροφοριών σε εξουσιοδοτημένες αιτούσες αρχές και ένα μικρό πλαίσιο διακυβέρνησης για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του συστήματος.

Μέσω της υλοποίησης αυτού του έργου, η ΕΕ θα σχεδιάσει, θα αναπτύξει, θα δοκιμάσει και θα εφαρμόσει το πρώτο περιφερειακό σύστημα AAMVS. Το ενωσιακό AAMVS θα χρησιμεύσει ως πλατφόρμα για τα κράτη μέλη ώστε να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με πρακτικές διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών βάσει αυτοαξιολογήσεων που διενεργούν τελικοί χρήστες σε τρίτες χώρες, καθώς και να έχουν πρόσβαση σε αυτές, σε τυποποιημένη μορφή. Η ΕΕ θα συμβάλει ενεργά στην σχεδίαση όλων των χαρακτηριστικών του συστήματος, χρησιμοποιώντας ένα δίκτυο εμπειρογνωμόνων εντός της ΕΕ και των κρατών μελών της για παροχή συμβουλών σε όλους τους τομείς της σχεδίασης. Η διευκόλυνση των συζητήσεων με το δίκτυο και η υλοποίηση της σχεδίασης θα είναι ευθύνη του GICHD.

Το AAMVS της ΕΕ θα ενισχύσει την ικανότητα της Ομάδας «Μη διάδοση και εξαγωγές όπλων» (υποομάδα της COARM), των αρχών ελέγχου των εξαγωγών των κρατών μελών και Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη (ΕΜΕ) να αναλύουν τους κινδύνους εκτροπής και τυχαίας έκρηξης μετά την παράδοση που συνδέονται με τα συστήματα διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών ενός τελικού χρήστη. Οι πληροφορίες αυτές θα στηρίζουν τις εκτιμήσεις κινδύνου εκτροπής που διενεργούν πριν τη χορήγηση άδειας. Η αυτοαξιολόγηση του AAMVS θα μπορούσε επίσης να στηρίξει την Ομάδα «Μη διάδοση και εξαγωγές όπλων» (υποομάδα της

CONOP) και τις διεθνείς διαδικασίες συνδρομής και ανάπτυξης ικανοτήτων των κρατών μελών της ΕΕ, παρέχοντας τυποποιημένη αξιολόγηση της συμμόρφωσης του πλαισίου διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών με τις διεθνείς ορθές πρακτικές. Αυτό θα στηρίξει τον εντοπισμό αδυναμιών και αναγκών, κατευθύνοντας έτσι τις προσπάθειες ανάπτυξης ικανοτήτων εκεί όπου χρειάζονται περισσότερο οι πόροι.

Το έργο αυτό θα ευαισθητοποιήσει επίσης άλλες υποπεριφέρειες σχετικά με το AAMVS και με τα οφέλη από την ανάπτυξη τυποποιημένης προσέγγισης για την αξιολόγηση και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με πρακτικές διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών. Στόχος της ευαισθητοποίησης αυτής είναι να ενθαρρυνθούν άλλοι περιφερειακοί οργανισμοί να αναπτύξουν προσαρμοσμένα συστήματα AAMVS και να στηρίξουν τη χρήση του εργαλείου αυτοαξιολόγησης. Η προσπάθεια αυτή θα βασιστεί στις προσπάθειες προβολής που καταβλήθηκαν κατά την εφαρμογή των αποφάσεων (ΚΕΠΠΑ) 2020/979 και (ΚΕΠΠΑ) 2021/2075 του Συμβουλίου. Εάν, κατά την πορεία της ευαισθητοποίησης, ένας περιφερειακός οργανισμός ζητήσει στήριξη για την ανάπτυξη ενός AAMVS, το έργο θα μπορούσε να ανακατευθύνει πόρους για να στηρίξει αυτή την προσπάθεια.

3. **Συνολικοί στόχοι**

Πρωταρχικός σκοπός του έργου είναι να στηρίξει προσπάθειες για ασφαλή διαχείριση φορητών όπλων, ελαφρού οπλισμού και πυρομαχικών βελτιώνοντας τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των ενδιαφερόμενων φορέων που ασχολούνται με τον έλεγχο των εξαγωγών και τη διεθνή συνεργασία και συνδρομή.

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με την αύξηση της διαφάνειας των πρακτικών διαχείρισης φορητών όπλων, ελαφρού οπλισμού και πυρομαχικών που εφαρμόζουν τελικοί χρήστες σε τρίτες χώρες. Με μεγαλύτερη επίγνωση των πρακτικών αυτών, οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα είναι σε θέση να λαμβάνουν καλύτερες αποφάσεις σχετικά με την έγκριση μεταφορών και πρωτοβουλιών ανάπτυξης ικανοτήτων.

Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, το έργο θα επιδιώξει δύο κύριους στόχους:

1) Να δημιουργηθεί ένα λειτουργικό σύστημα AAMVS.

2) Να ενθαρρυνθούν οι προσπάθειες περιφερειακών οργανισμών και των κρατών μελών τους να αναπτύξουν τα δικά τους AAMVS.

4. **Περιγραφή δραστηριοτήτων**

Στόχος 1: Να δημιουργηθεί ένα λειτουργικό σύστημα AAMVS

Έτος 1: Ενοποίηση του πλαισίου του συστήματος AAMVS

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
Δημιουργία ενωσιακού συμβουλευτικού δικτύου που θα αποτελείται από ενδιαφερόμενους φορείς, οι οποίοι θα μπορούν να παρέχουν ειδικευμένες συμβουλές σχετικά με την ουσιαστική και επιχειρησιακή καθοδήγηση σε θέματα πολιτικής και δραστηριοτήτων της ΕΕ. Οι σύμβουλοι αυτοί θα κληθούν να παράσχουν στοιχεία κατά το στάδιο ανάπτυξης του ενωσιακού AAMVS, ώστε να διασφαλιστεί ότι το σύστημα είναι κατάλληλο για τους σκοπούς της ΕΕ. Η ομάδα έργου του GICHD θα είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση των συμβουλών τους. Θα καταβληθούν προσπάθειες να διοργανωθούν αρκετές συνεδριάσεις με φυσική παρουσία καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Σκοπός του συμβουλευτικού δικτύου είναι να διασφαλίσει ότι οι ενδιαφερόμενοι φορείς της ΕΕ θα αναλάβουν ηγετικό ρόλο στην σχεδίαση ενός συστήματος που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις διαδικασίες εργασίας τους. Οι σύμβουλοι θα συμβάλουν στον καθορισμό των ακόλουθων χαρακτηριστικών του συστήματος: — χάραξη πολιτικής για τη λειτουργία και την εποπτεία και συντήρηση του συστήματος AAMVS· — επανεξέταση των εργαλείων αυτοαξιολόγησης ως προς την προσφορότητα και την καταλληλότητα για τις ανάγκες· — καθορισμός των ενδεδειγμένων οντοτήτων για την επικύρωση και την εποπτεία της υλοποίησης του AAMVS· — καθορισμός του είδους ανταλλαγής πληροφοριών που θα επιτρέπεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα και διμερώς.		Εφαρμογή εργαλείων της ΕΕ προσαρμοσμένων στα κριτήρια της ΕΕ και επικυρωμένων από την ΕΕ. Κατάρτιση εγγράφου-πλαισίου για το σύστημα AAMVS της ΕΕ, μαζί με χάραξη αναπτυξιακής στρατηγικής.

Επικύρωση της ανάλυσης αυτοαξιολόγησης και επικύρωσης. Τα γενικά εργαλεία αυτοαξιολόγησης που αναπτύχθηκαν κατά την εφαρμογή της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/2075 του Συμβουλίου πρέπει να επανεξεταστούν, να προσαρμοστούν και να επικυρωθούν από τους τεχνικούς εμπειρογνώμονες της ΕΕ, ώστε να διασφαλιστεί ότι είναι κατάλληλα για τις απαιτήσεις των ενδιαφερόμενων φορέων της ΕΕ. Διενέργεια τεχνικής επικύρωσης των εργαλείων αυτοαξιολόγησης που έχουν εγκριθεί από τους θεματικούς εμπειρογνώμονες (διαχείριση όπλων και πυρομαχικών και έλεγχος εξαγωγών). Αξιολόγηση των απαιτήσεων σχεδίασης ιστοσελίδων για τη δημιουργία της πλατφόρμας ανταλλαγής πληροφοριών. Με βάση τις συστάσεις των συμβούλων της ΕΕ, η αξιολόγηση θα καθορίσει τις απαιτήσεις προγραμματισμού για να δημιουργηθεί η επιθυμητή διαδικτυακή πλατφόρμα.		Συμπερίληψη σημειωμάτων και αλληλογραφίας που προέρχονται από επικοινωνίες με το συμβουλευτικό δίκτυο της ΕΕ. Κατάρτιση σχεδίου ανάπτυξης διαδικτυακών πλατφορμών που περιλαμβάνει σχεδίαση, ανάπτυξη, δοκιμή και οριστικοποίηση.

Έτος 2: Δοκιμή εργαλείων και συστημάτων

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**
Δοκιμή εργαλείων αυτοαξιολόγησης σε τρίτες χώρες. Οι δοκιμές θα αποτελούνται από τρία σκέλη: — στήριξη τρίτων χωρών και τυχόν φορέων (μεσίτες κ.λπ.) που μετέχουν στις προσπάθειές τους να διεκπεραιώσουν μια ικανοποιητική αυτοαξιολόγηση· — αξιολόγηση των προκλήσεων ως προς την εφαρμογή που αντιμετωπίζουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς κατά τη διεκπεραίωση της αξιολόγησης, καθώς και των ανησυχιών τους σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών· — σύνταξη έκθεσης αξιολόγησης στην οποία επισημαίνονται οι προκλήσεις και τα διδάγματα που αντλήθηκαν.		Έκθεση αξιολόγησης της δοκιμής αυτοαξιολόγησης.
Σχεδιασμός, δοκιμή και επικύρωση της διαδικτυακής πλατφόρμας σύμφωνα με τις προδιαγραφές που έχει καθορίσει το συμβουλευτικό δίκτυο της ΕΕ.		Χωριστό εκπαιδευτικό υλικό για τη διενέργεια αυτοαξιολόγησης και επικύρωσης.
Κατάρτιση εκπαιδευτικού υλικού και διαδικασιών λειτουργίας για την υποστήριξη των προσπαθειών για την διεκπεραίωση της αυτοαξιολόγησης, την τυποποίηση της διαδικασίας επικύρωσης και την καθοδήγηση του μηχανισμού εποπτείας του συστήματος.		Εκπόνηση πολιτικών και διαδικασιών λειτουργίας για τη διεξαγωγή επικύρωσης και για τον μηχανισμό εποπτείας του συστήματος.
Εκπόνηση εγγράφων πολιτικής για τη λειτουργία και την εποπτεία του AAMVS.		Διαδικτυακή πλατφόρμα για την ανταλλαγή πληροφοριών για το AAMVS.
Ενημέρωση προς το συμβουλευτικό δίκτυο της ΕΕ σχετικά με την πορεία της εφαρμογής και συζήτηση για τις προκλήσεις και τα ζητήματα που ανακύπτουν.		Σημειώσεις για τους συμβούλους της ΕΕ.

Στόχος 2: Προτροπή προς άλλους οργανισμούς να αναπτύξουν το δικό τους περιφερειακό AAMVS.

Έτος 1: Παρουσίαση του AAMVS σε δύο περιφερειακούς οργανισμούς· συνέχιση της εξέτασης των διασυνδέσεων με διεθνείς μηχανισμούς

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
Επαφές με δύο περιφερειακούς οργανισμούς και τα κράτη μέλη τους για την προώθηση της έννοιας του περιφερειακού συστήματος AAMVS. Σε αυτές θα περιλαμβάνονται έως και τρεις επισκέψεις στην περιοχή. Η πρώτη συνεδρίαση με τον περιφερειακό οργανισμό θα αποτελεί αφορμή για να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη ενός περιφερειακού AAMVS και, εφόσον είναι επιθυμητό, για να ξεκινήσει ο σχεδιασμός των επόμενων σταδίων. Κατά τη διάρκεια δεύτερης συνεδρίασης με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών θα μπορεί να παρουσιαστεί το σύστημα και τα οφέλη του. Με την πραγματοποίηση επακόλουθων συνεδριάσεων αναμένεται να ενθαρρυνθεί περαιτέρω αλλά και να καταρτιστεί σχέδιο για τη δημιουργία ενός περιφερειακού AAMVS.	Οι περιφερειακοί οργανισμοί και τα κράτη μέλη τους ενημερώνονται για το σύστημα AAMVS της ΕΕ και για τα οφέλη από τη δημιουργία οικείου AAMVS.
Συμμετοχή σε συνεδριάσεις περιφερειακών και διεθνών μηχανισμών για τον έλεγχο των όπλων. Αυτό μπορεί ενδεχομένως να περιλαμβάνει τη διοργάνωση παράλληλων ή άλλων εκδηλώσεων για την προώθηση του AAMVS και την ανάπτυξη του ενωσιακού AAMVS.	

Έτη 2 και 3: Παρουσίαση του AAMVS σε δύο περιφερειακούς οργανισμούς ετησίως, συνέχιση της προώθησης σε διεθνές επίπεδο

Σημείωση: κατά τα έτη 2 και 3, το σχέδιο του έργου διαφοροποιείται σε ένα σημείο ανάλογα με το αποτέλεσμα των προσπαθειών που καταβλήθηκαν το προηγούμενο έτος για την προώθηση του AAMVS σε περιφερειακό επίπεδο. Βάσει του αρχικού σχεδίου, θα πραγματοποιούνται δύο περιφερειακές δραστηριότητες προβολής ανά έτος σύμφωνα με τη μορφή που περιγράφεται για το πρώτο έτος. Ωστόσο, εάν ένας περιφερειακός οργανισμός επιβεβαιώσει ότι επιθυμεί να εφαρμόσει το σύστημα AAMVS, τότε η AMAT θα ζητήσει άδεια από την ΕΕ για να ανακατευθύνει ορισμένους από τους πόρους για την ανάπτυξη του AAMVS στην περιοχή που ζητεί την εφαρμογή του. Αυτό θα οδηγούσε σε μείωση του αριθμού των συμμετεχόντων περιφερειακών οργανισμών ετησίως, αλλά θα αυξανόταν ενδεχομένως ο αριθμός των κρατών που χρησιμοποιούν το πλαίσιο AAMVS και επωφελούνται από αυτό.

5. **Οργανισμός τεχνικής υλοποίησης**

Μέσω του εξειδικευμένου του οργανισμού (AMAT), το Διεθνές Κέντρο Άρσης Ναρκοπεδίων για Ανθρωπιστικούς Σκοπούς της Γενεύης (GICHD) θα ηγηθεί της υλοποίησης του έργου. Ειδικότερα, η AMAT θα είναι αρμόδια για τη διαχείριση και την υλοποίηση όλων των δραστηριοτήτων του έργου και θα εξακολουθεί να είναι υπεύθυνη για τον προϋπολογισμό και την υποβολή εκθέσεων. Ομοίως, η AMAT ήταν υπεύθυνη για τη διαχείριση και την εφαρμογή των δράσεων δυνάμει των αποφάσεων (ΚΕΠΠΑ) 2020/979 και (ΚΕΠΠΑ) 2021/2075 του Συμβουλίου.

Πρόθεση της AMAT είναι να προσλάβει ειδικούς συμβούλους για την υποστήριξη διαφόρων πτυχών του εν λόγω έργου. Ειδικότερα, για την υποστήριξη της υλοποίησης πτυχών του έργου θα προσληφθούν εμπειρογνώμονες στους τομείς της ανάπτυξης ιστοσελίδων, της αξιολόγησης της συμμόρφωσης και της διαχείρισης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού. Οι σύμβουλοι αυτοί θα επιλεγούν μέσω εγκεκριμένης διαδικασίας πρόσληψης.

6. **Συνάφεια**

Το έργο αυτό, περιλαμβανομένων των στόχων, των δραστηριοτήτων και των αποτελεσμάτων του, είναι σύμφωνο με πολλαπλές στρατηγικές και πολιτικές συμφωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στρατηγική της ΕΕ κατά των παράνομων πυροβόλων όπλων, φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού και των πυρομαχικών τους (Στρατηγική SALW)

Σκοπός της στρατηγικής SALW του 2018 είναι η «καθοδήγηση ολοκληρωμένης, συλλογικής και συντονισμένης ευρωπαϊκής δράσης για την πρόληψη και τον περιορισμό της παράνομης απόκτησης SALW και των πυρομαχικών τους […], καθώς και η προαγωγή της λογοδοσίας και της ευθύνης όσον αφορά το νόμιμο εμπόριο όπλων» ([2]). Η στρατηγική του 2018 για τα SALW προβλέπει ειδικές δράσεις για τη διαχείριση των αποθεμάτων και δεσμεύει την ΕΕ να στηρίξει τη συνεργασία και τη συνδρομή για την εφαρμογή του προγράμματος δράσης των Ηνωμένων Εθνών, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των αποθεμάτων, να προωθήσει και να εφαρμόσει πρότυπα και ορθές πρακτικές για τον χειρισμό φορητών όπλων [ISACS (νυν MOSAIC)] και πυρομαχικών (IATG).

Το ενωσιακό AAMVS θα συμβάλει στις προσπάθειες της ΕΕ για την εφαρμογή της στρατηγικής SALW του 2018:

— Η αποτροπή της εκτροπής και η προαγωγή της λογοδοσίας στο πλαίσιο του νόμιμου εμπορίου SALW αποτελούν δεδηλωμένο στόχο του AAMVS. Το AAMVS της ΕΕ μπορεί να υποστηρίξει εκτιμήσεις κινδύνου εκτροπής που διενεργούνται πριν από την χορήγηση άδειας εξαγωγής.

— Το ενωσιακό AAMVS μπορεί να στηρίξει τη συνεργασία και τη συνδρομή στον τομέα της διαχείρισης αποθεμάτων εντοπίζοντας αδυναμίες στο σύστημα διαχείρισης και λειτουργώντας ως εργαλείο για την παρακολούθηση αλλαγών ή βελτιώσεων στην πράξη.

— Η μεθοδολογία αυτοαξιολόγησης προάγει την εφαρμογή της MOSAIC και των IATG ως των προτύπων βάσει των οποίων μετράται η αξιολόγηση της συμμόρφωσης.

Σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της διακίνησης πυροβόλων όπλων για την περίοδο 2020-2025

Στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για την περίοδο 2020-2025 σχετικά με τη διακίνηση πυροβόλων όπλων με σκοπό την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης στο έδαφος της ΕΕ και των εταίρων της Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Δυτικά Βαλκάνια, Μολδαβία και Ουκρανία) αναγνωρίζεται η ανάγκη να αυξηθεί η ασφάλεια των αποθεμάτων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και παρέχεται στήριξη στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων ([3]). Ο χάρτης πορείας προβλέπει επίσης αύξηση της ασφάλειας διαχείρισης των αποθεμάτων, προώθηση των κανονισμών και παρακολούθηση της δέουσας συμμόρφωσης ([4]). Επιπλέον, η δράση 4.2 απαιτεί την ενθάρρυνση καλύτερης διαχείρισης των αποθεμάτων στην περιοχή του Σαχέλ.

Μολονότι το ενωσιακό AAMVS δεν εστιάζεται στις περιφέρειες, μπορεί να στηρίξει τις προσπάθειες εντοπισμού διαρθρωτικών αδυναμιών στις πρακτικές διαχείρισης αποθεμάτων ενός τελικού χρήστη. Η μεθοδολογία της αυτοαξιολόγησης ενδείκνυται ιδίως για τον εντοπισμό ελλείψεων στους κανονισμούς ασφαλείας.

Η κοινή θέση της ΕΕ του 2008 σχετικά με τις εξαγωγές όπλων (κοινή θέση της ΕΕ) και οι προαιρετικές οδηγίες χρήσης της κοινής θέσης ([5])

Η κοινή θέση της ΕΕ περιλαμβάνει οκτώ κριτήρια που περιγράφουν τέσσερις κατηγορίες κινδύνων τις οποία τα κράτη μέλη οφείλουν να αντιμετωπίζουν ως λόγους μη χορήγησης άδειας εξαγωγής και τέσσερις κατηγορίες παραγόντων που τα κράτη μέλη οφείλουν να «λαμβάνουν υπόψη» κατά την αξιολόγηση μιας αίτησης για άδεια εξαγωγής. Το έβδομο κριτήριο αναφέρεται στην «ύπαρξη κινδύνου να εκτραπεί η στρατιωτική τεχνολογία ή ο εξοπλισμός μέσα στην αγοράστρια χώρα ή να επανεξαχθεί υπό ανεπιθύμητους όρους» ως έναν παράγοντα που θα πρέπει να λάβει υπόψη ο εξαγωγέας. Η κοινή θέση προσθέτει ότι ο εξαγωγέας, κατά την εκτίμηση του κινδύνου εκτροπής, θα πρέπει να εξετάζει «την ικανότητα της αποδέκτριας χώρας να ελέγχει αποτελεσματικά τις εξαγωγές».

Στις οδηγίες χρήσης για την κοινή θέση της ΕΕ —οι οποίες περιλαμβάνουν περαιτέρω, μολονότι μη δεσμευτικές, οδηγίες σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος εγγράφου— οι εξαγωγείς καλούνται να εξετάσουν κατά πόσον στην αποδέκτρια χώρα *α*) «η διαχείριση και η ασφάλεια των αποθεμάτων ακολουθούν τους κανόνες σε ικανοποιητικό βαθμό (συμπεριλαμβανομένων της MOSAIC και των IATG)»· και *β*) κατά πόσον υπήρξαν «γνωστές περιπτώσεις προβλημάτων με διαρροή αποθεμάτων» ([6]).

([2]) Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την έγκριση στρατηγικής της ΕΕ κατά των παράνομων πυροβόλων όπλων, φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού και των πυρομαχικών τους, Βρυξέλλες, 19 Νοεμβρίου 2018, 13581/18, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13581-2018-INIT/el/pdf>.

([3]) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της διακίνησης πυροβόλων όπλων για την περίοδο 2020-2025 (σημείωμα 30).

([4]) Βλ. στόχο 7 του «Περιφερειακού χάρτη πορείας για μια βιώσιμη λύση για την παράνομη κατοχή, κατάχρηση και διακίνηση SALW/πυροβόλων όπλων και των πυρομαχικών τους στα Δυτικά Βαλκάνια έως το 2024» Λονδίνο, 10 Ιουλίου 2018, <https://www.seesac.org/f/docs/publications-salw-control-roadmap/Regional-Roadmap-for-a-sustainable-solution-to-the.pdf>.

([5]) Κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2008, για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού, (σημείωμα 7).

([6]) Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οδηγίες χρήσης για την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/1560 του Συμβουλίου), σ. 129.

Οι οδηγίες χρήσης αναφέρονται στη σημασία της αποτελεσματικής ασφάλειας και διαχείρισης των αποθεμάτων όχι μόνο ως προς την εφαρμογή του έβδομου κριτηρίου και την εκτίμηση του κινδύνου εκτροπής, αλλά και ως προς την εφαρμογή του πρώτου και του δεύτερου κριτηρίου της κοινής θέσης της ΕΕ, τα οποία καλύπτουν αντίστοιχα τον σεβασμό των διεθνών υποχρεώσεων και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Ειδικότερα, στις οδηγίες λαμβάνεται υπόψη η τήρηση των προτύπων που προβλέπονται στο πρόγραμμα δράσης του ΟΗΕ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη διαχείριση των αποθεμάτων, ως σημαντική για την αξιολόγηση της τήρησης των διεθνών υποχρεώσεων από τους αποδέκτες σύμφωνα με το πρώτο κριτήριο ([7]). Επιπλέον, οι οδηγίες αναφέρονται στην παρουσία «προσηκουσών διαδικασιών» για τη «διαχείριση και την ασφάλεια των αποθεμάτων, περιλαμβανομένων των πλεονασμάτων όπλων και πυρομαχικών» και στην ύπαρξη προβλήματος όσον αφορά τις «κλοπές και διαρροές από τα αποθέματα» στη χώρα του δηλωμένου τελικού χρήστη, ως στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση της ύπαρξης του κινδύνου να χρησιμοποιηθούν τα εξαγόμενα όπλα κατά παράβαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου σύμφωνα με το δεύτερο κριτήριο ([8]).

Η κοινή θέση της ΕΕ και οι οδηγίες χρήσης παρέχουν επίσης σχετικές κατευθυντήριες γραμμές για την ανταλλαγή πληροφοριών, η οποία αποτελεί σημαντική συνιστώσα του AAMVS. Το άρθρο 4 της κοινής θέσης της ΕΕ απαιτεί από τα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την απόρριψη αιτήσεων χορήγησης άδειας εξαγωγής και να προβαίνουν σε διαβούλευση όταν εξετάζουν το ενδεχόμενο έγκρισης άδειας «κατ' ουσία ταυτόσημης» με άδεια που είχε προηγουμένως απορριφθεί από άλλο κράτος μέλος. Η διάταξη αυτή ενισχύεται περαιτέρω από το άρθρο 7 της κοινής θέσης της ΕΕ, το οποίο απαιτεί από τα κράτη μέλη να «ενισχύσουν τη συνεργασία τους και να προαγάγουν τη σύγκλισή τους» στον τομέα των ελέγχων εξαγωγών όπλων «ανταλλάσσοντας σχετικές πληροφορίες», όχι μόνο όσον αφορά απορρίψεις και τις πολιτικές εξαγωγών όπλων. Οι οδηγίες χρήσης προτρέπουν τα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν πληροφορίες στο πλαίσιο της Ομάδας «Μη διάδοση και εξαγωγές όπλων» (COARM), καθώς και μέσω «του ηλεκτρονικού συστήματος της COARM ή, εφόσον η διαβάθμιση «περιορισμένης χρήσης» κρίνεται κατάλληλη, μέσω μηνυμάτων COREU». Η ανταλλαγή πληροφοριών θα πρέπει επίσης να καλύπτει πληροφορίες που μπορεί να είναι χρήσιμες σε άλλα κράτη μέλη για την αποτροπή του κινδύνου εκτροπής ([9]).

Η κοινή θέση της ΕΕ προβλέπει σαφή συσχέτιση μεταξύ της καθιερωμένης πολιτικής και του AAMVS. Η συσχέτιση εδραιώθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2020/979 του Συμβουλίου και το AAMVS της ΕΕ σχεδιάστηκε ειδικά για να υποστηρίξει την εφαρμογή του εβδόμου κριτηρίου της κοινής θέσης της ΕΕ από τις αρχές ελέγχου των εξαγωγών, λειτουργώντας ως τεχνικό εργαλείο για την ανάλυση των μέτρων ασφαλείας και προστασίας που εφαρμόζει ένα δυνητικό κράτος εισαγωγής. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται συνάδει με τις κατευθυντήριες γραμμές που παρέχονται στις οδηγίες χρήσης για την αξιολόγηση του προτύπου με βάση τις υφιστάμενες διεθνώς αποδεκτές ορθές πρακτικές. Το άρθρο 4 της κοινής θέσης παρέχει επίσης πολιτική αιτιολόγηση για τη συνιστώσα της ανταλλαγής πληροφοριών του συστήματος AAMVS της ΕΕ.

Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/38 του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2021, για τη θέσπιση κοινής προσέγγισης ως προς τα στοιχεία των πιστοποιητικών τελικού χρήστη στο πλαίσιο της εξαγωγής φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού και των πυρομαχικών τους

Η απόφαση 2021/38/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου καθορίζει μια κοινή προσέγγιση όσον αφορά τα στοιχεία των πιστοποιητικών τελικού χρήστη στο πλαίσιο της εξαγωγής φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού και των πυρομαχικών τους ([10]). Η απόφαση περιλαμβάνει δύο «προαιρετικά στοιχεία» τα οποία τα κράτη πρέπει να θεωρούν ότι είναι άμεσα συνδεδεμένα με το AAMVS: γ) να επιτρέπεται στο κράτος μέλος εξαγωγής να προβαίνει σε επιτόπια επαλήθευση μετά την αποστολή· δ) να παρέχονται διαβεβαιώσεις οι οποίες αποδεικνύουν την ικανότητα του τελικού χρήστη για ασφαλή και προστατευμένη διαχείριση όπλων και πυρομαχικών, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητάς του για ασφαλή και προστατευμένη διαχείριση των χώρων αποθήκευσης των αποθεμάτων.

Το AAMVS μπορεί να περιλαμβάνει μεθοδολογία επαλήθευσης μετά την παράδοση προκειμένου να υποστηρίζεται η επιτόπια επαλήθευση των ισχυρισμών που διατυπώνονται κατά την αυτοαξιολόγηση. Θα παρέχεται έτσι αυξημένο επίπεδο διασφάλισης.

([7]) Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οδηγίες χρήσης για την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/1560 του Συμβουλίου), σ. 24.

([8]) Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οδηγίες χρήσης για την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/1560 του Συμβουλίου), σ. 58.

([9]) Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οδηγίες χρήσης για την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/1560 του Συμβουλίου), σ. 159.

([10]) Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/38 του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2021, για τη θέσπιση κοινής προσέγγισης ως προς τα στοιχεία των πιστοποιητικών τελικού χρήστη στο πλαίσιο της εξαγωγής φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού και των πυρομαχικών τους, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, L14, 18.1 2021,σ.4, <https://eur lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D0038&from=EL>.

7. **Στρατηγική επικοινωνίας και προβολής**

Η ΑΜΑΤ απαιτείται να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να κάνει ευρέως γνωστό ότι το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ, σύμφωνα με το εγχειρίδιο επικοινωνιών και προβολής για τις εξωτερικές δράσεις της ΕΕ 2018 που έχει δημοσιεύσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα επισημαίνεται επίσης σε προσκλήσεις και σε άλλα έγγραφα που κοινοποιούνται στους συμμετέχοντες των διαφόρων εκδηλώσεων. Η ΑΜΑΤ θα εξασφαλίσει, όπου είναι δυνατό, την εκπροσώπηση της ΕΕ σε εκδηλώσεις που χαίρουν στήριξης βάσει της παρούσας απόφασης.

Συγκεκριμένα, η ΕΕ θα αναγνωριστεί ως επικεφαλής του σχεδίου σε όλες τις περιφερειακές και διεθνείς εκδηλώσεις στις οποίες παρουσιάζεται το AAMVS. Το ενωσιακό AAMVS μπορεί να αποτελέσει εξαιρετικό κίνητρο για άλλους περιφερειακούς οργανισμούς και, ως εκ τούτου, η ΑΜΑΤ θα ενθαρρύνει και θα στηρίξει τις προσπάθειες της ΕΕ για την προώθηση του εργαλείου σε διάφορα πλαίσια ελέγχου των όπλων. Οι εκπρόσωποι της ΕΕ θα κληθούν να υποβάλουν παρατηρήσεις και το λογότυπο της ΕΕ θα εμφανίζεται σε παρουσιάσεις και διαφημίσεις.